

2. Ulusal Sağlık Kongresi ve İzlenimlerim

Dr.Ecz. Ahmet Reha KARACA

TEB 2. Ulusal Sağlık Kongresi Delegatesi

12-16 Nisan 1993 günleri Ankara Hilton Oteli'nde toplanan 2. Ulusal Sağlık Kongresi demokratiklik ve katılımcılık adına Resmi Sağlık Otoritesinin görüşlerinin Meslek Birliklerine, sağlıkla ilgili sendika ve derneklere dikte ettirilmek istenmesi ile anılarda kalacaktır.

Sağlık Proje Koordinatörü ve Kongre Sekreteri Dr. Serdar Savaş açılış konuşmasında Kongrenin demokratik bir katılım (!) ile yapıldığını açıklarken katılımcıları geldikleri çeşitli işyerlerine göre sınıflandırıyor, bununla da kalmayıp ne kadar demokratik olduklarını kanıtlamak için bu işyerlerini ülkemizin coğrafi bölgelerine göre de belirlediklerini anlatıyordu. Oysa Dr. Serdar Savaş'ın ya demokratik temsiliyetten haberi yoktu, ya da bu konuya hiç girmek istemiyordu. Örnekliyecek olursak 50x500'ün üstünde katılımcının bulunduğu Kongrede bir ilin Sağlık Müdürü de bir oy ile temsil ediliyor. 90 bin kişiyi temsil eden Hemşireler Derneğinin seçilmiş Genel Başkanı da 1 oy ile temsil ediliyordu. Nitekim bu konu çalışma guruplarında da kendini gösteriyordu. Örneğin 21 kişilik bir çalışma gurubunun 9 kişisi Sağlık Bakanlığının resmi davetlisi, 6 kişisi çeşitli Resmi Kuruluş Temsilcisi olmak üzere 15 kişilik bir çoğunluğa karşılık 6 kişilik Meslek Kuruluşu temsilcisi vardı. Yani sağlık alanında 250 binin üzerinde kişiyi temsil eden sağlık ile ilgili birlik, dernek ve sendika temsilcisi azınlıkta. Görünen oydu ki 2. Ulusal Sağlık Kongresi öncesi kılıf hazırlanmış, I. Kongredeki çatlak sesler (!) özenle ayıklanarak davet edilmemişlerdi. Meslek Birlikleri ise hem davet edilerek ne kadar demokratik oldukları kanıtlanmak istenmiş, hem de yukarıdaki sayısal oran içinde sesleri kısılmak istenmiştir. Nitekim, katılımcı olmaları için TEB Merkez Heyetinin ısrarcı olduğu ve

kendilerinin de talepte bulunduğu İstanbul, Ankara, İzmir Eczacı Odası Başkanları Kongreye bilinçli olarak çağrılmamışlardır.

Açılış günü bir başka önemli nokta da Sayın Bakanın konuşma uslubu ve içeriği idi. 500'ü aşkın doktor, eczacı, öğretim üyesi ve sağlık personeline aba altından sopa gösterirken ve TV kameraları karşısında Başhekim kapısı kırma showuna bir yenisini eklerken salonda kendi personeli dışındakilerin tepkisini görüyor ve bu da konuşmasının içeriğine yansıyor.

Sayın Bakan kürsüde düşünce aczi içine düşmüş olmalı ki; Meslek Birliklerini "marjinal görüş" diye tanımlayarak 1950'lerin soğuk savaş döneminin anti-komünist sloganlarında umut arıyordu. Eleştiriler bununla da kalmıyor, aynı akşam TV ekranlarına da yansıyan konuşmasında "Eczacıları eczanesi olmayan yerlerde 5 km. alan içersinde Aile Hekimlerinin ilaç vermesinin istemedikleri ve kendi çıkarları için halkı perişan etmeyi istedikleri şeklinde suçluyordu." Böylelikle Aile Hekimlerine ilaç verdirerek vatandaşları ilaçsız bırakmayacağız diye bir yandan duygu istismarı yapıyor, bununla da TEB'in halkın karşısında olduğu mesajını vererek bir taşla iki kuş vurmaya amaçlıyordu.

Oysa Sayın Bakanın bilmediği veya Sağlık Proje Koordinatörlüğünün bilgilendirmediği bir husus vardı. TEB Sağlık Bakanlığına sunduğu resmi görüşünün İLAÇ TEMİNİ başlıklı 77. maddesinde "... Belediye olan veya olmayan yerleşim yerleri-

nin serbest eczaneye uzaklığı on kilometreden fazla ise, kişilerin ihtiyaçları aile hekimisi tarafından karşılanır şeklinde teklif etmiştir. Yani TEB Sayın Bakanın dediği gibi eczane olmayan yerlerde Aile Hekimisinin ecza dolabı açmasına karşı gelmemiş, aksine öneri TEB'den gelmiştir. Bu teklif Kanun taslağına "Beş kilometrelik alan içerisinde eczane yoksa, kişilerin ilaç ihtiyacı aile hekimleri tarafından karşılanabilir" şeklinde geçmiştir. Bize göre bu net bir ifade değildir. Birincisi 5 km alan olmaz. Nereden başlayarak 5 km? Eğer kasıt alan ise 5 kilometrekare denilmeli. Mesafe ise serbest eczaneye olan uzaklık esas alınmalı. İşte bu eleştirimiz Sayın Bakan tarafından yukarıda yazdığım şekilde tarif edilmiştir. Yazık.

Dergimizin bu sayısında Kongreden çekilme kararımızın gerekçelerini açıkladık. Bu eleştirilerimiz Kongre üzerinde olumlu etkiler yapmış olmalı ki; katılmadığımız çalışma guruplarının bazılarında TEB'in görüşlerine paralel kararlar alınabiliyordu. Örneğin "İlaç Denetim Grubu" 6197 ve 1262 sayılı kanunun yürürlükten kaldırılmasına karşı çıkılabiliyordu.

İzlediğimiz bir başka nokta ise özel görüştüğümüz kişilerin pek çoğunun bize eleştirilerimizde haklı olduğumuzu söyleyip, salonda açık oylamaya geçildiğinde Bakanlık görüşü doğrultusunda el kaldırmaları idi. Doğrusu bunu pek de yadırgamamak gerekir. Asıl önemli olan kulislere Bakanlık Müsteşarı ve dört yardımcısının da bu kanuna karşı olduklarının söylenmesine rağmen Kanun Taslaklarını Bakan nezdinde itibar görmesidir.

Kongre sonrasının önemli gelişmesi Başbakan Süleyman Demirel ve TBMM Sağlık Komisyonu Başkanı Ahmet Küçükkel'in yaşanan olaylardan rahatsız olmaları ve Sağlık Bakanı Yıldırım Aktuna'nın Meslek Birliklerini karşısına almakla büyük hata yaptığını belirtmeleri olmuştur.

Olayın ikinci perdesinin Hükümette ve DYP Meclis Grubunda açılacağı sırada Cumhurbaşkanımız Sayın Turgut Özal'ın ölümü ile ülkemiz siyasetindeki geleceğe yönelik belirsizlik "Sağlık Reform Yasa Taslaklarının da" akibetini belirsizleştiriyordu.

Ne diyelim. Mesleğimiz ve ülkemiz için hayırlı olsun. ○

MERKEZ HEYETİ BAŞKANLIK DİVANI DEĞİŞTİ

MERKEZ HEYETİMİZİN 6 Şubat 1990 tarihindeki toplantısında, Başkanlık Divanı (Başkan, İl. Başkan, Genel Sekreter, Sayman) uyumsuzluk nedeniyle istifa ettiler.

Aynı gün yapılan 2. toplantıda Başkanlık Divanı yeniden seçilerek görevine başladı.

Başkan A. Yüksel URAS yeniden Başkanlığa,

Ecz. Halit ALTAN DOĞAN İl. Başkanlığa,

Sayman Ecz. Güral ŞAHİNOĞLU Genel Sekreterliğe,

Ecz. M. Yıldırım SİDAR Saymanlığa seçildiler.

“BU YASALAR BİZİM DEĞİL”

TÜRK ECZACILARI BİRLİĞİ Merkez Heyetinin 2. Ulusal Sağlık Kongresi katılımcılarına dağıttığı "Sağlık Reformu Yasa Tasarıları Hakkında" Türk Eczacıları Birliğinin görüşlerinde şu konulara yer verildi:

Sağlık Bakanlığınca hazırlanan Sağlık Reformu Yasa Tasarısı ile başta 6197 sayılı Eczacılar ve Eczaneler hakkındaki kanun ile birlikte 1262 sayılı İspençiyeri ve Tıbbi Müstahzarlar kanunu da yürürlükten kalkmaktadır.

6197 sayılı Kanunun iptali ile birlikte bu kanunun sağlamış olduğu haklar geri alınmaktadır. Örneğin tasarı bu şekli ile yasalaşırsa kanunlar karşısında suç olan muvazaa, resmileşecek, bu da halk sağlığı üzerinde bir takım oyunlar oynanmasına sebep olacaktır. Buna rıza göstermemiz beklenemez.

İlacın üretim, kontrol dağıtım ve denetimini sağlayan 1262 sayılı kanunun kalkmasıyla, ilacın reklam ile ve eczane dışında satışı gündeme gelecektir. Bu gün için 10 trilyon TL'ye varması beklenen ilaç pazarının yasal denetimden uzak yönetmeliklere terk edilmesi her türlü şaibeye davet çıkarmaktır.

Yeni hazırlanan tasarılar, yasalara verilmesi gereken ağırlığın yönetmeliklere verildiği görülmektedir. Yönetmeliklerin siyasi iktidarların hatta şahısların eğilimine göre değiştirilmesi her zaman mümkündür. Dolayısıyla da kalıcı bir Ulusal Sağlık Politikasından asla söz edilemez.

6197 ve 1262 sayılı yasalar yürürlükte kalmalı ancak günün şartlarına uygun hale getirilmelidir.

Kazanılmış haklarımızdan vazgeçmemiz beklenmemelidir.

Ulusal Sağlık Politikası sürekli değişebilecek yönetmeliklere dayandırılmamalıdır.

Yukarıdaki gerekçeler ışığında bu tasarılar, meslek kuruluşlarının görüşleri doğrultusunda dikkate alınacak bir ortamda yeniden düzenlenmelidir.

2. ULUSAL SAĞLIK KONGRESİNDEN NEDEN ÇEKİLDİK?

TÜRK ECZACILARI BİRLİĞİ 2. Ulusal Sağlık Kongresi çağrısına olumlu cevap vermiş, kongre katılımcılarını tesbit ederek Sağlık Bakanlığına bildirmiştir.

Kongre katılımcıları 12.4.1993 tarihinde kayıt yaptırarak kongreye katılmışlardır.

Kongre başlamadan önce dört sağlık meslek birliğinin daha önce basına açıklanan ortak çalışmaları tüm katılımcılara dağıtılmıştır.

Yine kongre öncesi dört sağlık meslek birliğinin katılımcıları ortak bir dilekçe ile kongre gündeminin değiştirilerek I. Sağlık Kurultayı sonuçlarının temel ilkelerinin yeniden tartışılmasını istemişlerdir.

Bu taleplerimiz Sayın Yıldırım Aktuna tarafından "Marjinallikle" ve tavrımız da "provokasyon" olarak değerlendirilmiştir.

Meslek Birliklerimiz adına Genel Başkanımıza söz hakkı verilmemiştir.

Kongre gündemini değiştirme talebimiz çoğunluğunu Sağlık Bakanlığı davetlilerinin, İl Sağlık Müdürlerinin, hastane başhekimlerinin oluşturduğu katılımcılar tarafından red edilmiştir.

I. Ulusal Sağlık Kongresi sonuçları üzerinde bir konsensus oluşturmaya yanaşmayan, önerilerimizi geri çeviren, söz hakkı tanımayan bir anlayış karşısında beraber çalışabilme imkanının olmadığını gören Birliğimiz, mesleğimizi işlevsizleştiren bu yasa tasarısının sorumluluğuna katılmamak için 2. Ulusal Sağlık Kongresinin ikinci günü birlik, sendika, dernek ile birlikte (250.000 sağlık elemanını temsilen) kongreden bir basın toplantısı düzenliyerek ayrılmıştır.

SAĞLIK MESLEK BİRLİKLERİ DANIŞMA KURULU BAŞKANLIĞINA

2. Ulusal Sağlık Kongresi çalışma gruplarına ve kongreye davetimiz üzere katıldığınız toplantıda herhangi bir izin almaksızın ve bilgi vermeksizin bildiri dağıtmak ve sizin deyiminizle "eylem koymak" gibi hiç hoş olmayan bir davranışta bulundunuz. Sağlık Bakanı'nın konuşmasında bildirinize atıfta bulunarak verdiği cevap karşısında ise gürültü ve kargaşaya yol açacak şekilde itirazlarda bulundunuz. Bu davranışlar yaratmaya çalıştığımız demokratik ve medeni tartışma ortamına hiçbir katkıda bulunmamıştır.

12 Nisan öğleden sonra oturumumuzda ise Kongre Başkanlığı'na dilekçe vererek söz hakkı istediniz ve Kongre gündeminin değiştirilmesini talep ettiniz. Bu isteğiniz işleme kondu ve TTB Başkanı Dr. Selim Ölçer Kongre katılımcılarına hitaben bir konuşma yaptı. Daha sonra değişiklik isteğiniz Kongreye sunuldu ve oy çokluğu ile reddedildi. Ancak buna rağmen dilekçenizde belirtilen hususların tartışılması için grup başkanlarına telkinde bulunuldu.

Ancak 12 Nisan akşamı Kongreye katılmama kararı aldığınızı öğrenmiş bulunuyoruz. Nedenini anlayamadığımız bu kararınızı saygıyla karşılıyoruz. 13 Nisan sabahı grup çalışmalarına katılmadığınız gözlenmiştir. Bu durumda sadece Kongre katılımcılarına sağlanan Kongrenin sunduğu diğer hizmetlerden de yararlanmamanız gerekir diye düşünüyoruz. Kongreye katılmama kararınız kesin ise otelde sizlere ayrılan odaları boşaltmanızı rica ederim.

Dr. B. Serdar SAVAS
Kongre Sekreteri

2. Ulusal Sağlık Kongresi'nin ilk günü istek ve önerileri dikkate alınmayan, söz hakkı verilmeyen Sağlık Meslek Birlikleri, o gece bir değerlendirme yaptılar. Ertesi gün her Sağlık Meslek Birliğinin her çalışma grubundaki katılımcıları; bu şartlarda çalışma gruplarına devam edemeyecekleri gerekçesiyle ayrılmak durumunda olduklarını beyan ettiler.

Daha sonra saat 11.00'de yapılan bir basın toplantısı ile kamuoyunu bilgilendirdiler. (Yukarıdaki belge basın toplantısı sırasında görevliler tarafından hem basına hem de Sağlık meslek Birlikleri başkanlarına verildi). Bu kararın verildiği ilk gece zaten Sağlık Meslek Birlikleri otel ile ilişki kesmeyi düşünmüş, ertesi sabah da kesmişlerdi.

**SAĞLIK MESLEK BİRLİKLERİ
DANIŞMA KURULU**

- TÜRK DİŞHEKİMLERİ BİRLİĞİ
- TÜRK ECZACILARI BİRLİĞİ
- TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ
- TÜRK VETERİNER HEKİMLERİ BİRLİĞİ

17.04.1993

Sayın Süleyman Demirel
BAŞBAKAN
ANKARA

T.C. Sağlık Bakanlığı Proje Genel Koordinatörlüğü'nce, sizin de malumunuz olduğu üzere, bir yıla yakın bir süredir "sağlıkta reform yasa tasarı taslakları" hazırlanmaktadır. Basın - yayın organlarında, bu taslaklar üzerinde sağlık meslek birlikleri ile Bakanlığın uzlaşmış olduğu, görüş birliği sağlandığı ifade edilmektedir. Konu, kamuoyuna bu tarzda iletilmektedir.

Bizler tabii ki mevcut sağlık sisteminden memnun değiliz. Tabii ki sağlıkta reform yapılmasından yanayız. Ancak hazırlanan tasarı taslakları üzerinde Sağlık Bakanlığı Proje Genel Koordinatörlüğü ile ciddi görüş ayrılıklarımız vardır.

Her ne kadar tasarıların hazırlanması sırasında Sağlık Bakanlığı Proje Genel Koordinatörlüğü'nce görüşlerimiz alınmış ise de, temel konularda maalesef görüşlerimize itibar edilmemiştir.

Durumu bilgilerinize arz ederiz.

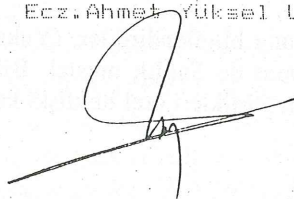
Türk Tabipleri Birliği
Başkanı
Dr.Selim Ölçer

Türk Dişhekimleri Birliği
Başkanı
Dt.Eser Cilasun

Türk Eczacıları Birliği
Başkanı
Ecz.Ahmet Yüksel Uras

Türk Veteriner Hekimleri Birliği
Başkanı
Vet.Dr.Hasan Metin

